

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії **Ігор КОВАЛЕВСЬКИЙ**, 1981 року народження, громадянин України, освіта вища: закінчив у 2003 році Харківський інститут Військово-Повітряних Сил імені Івана Кожедуба й отримав повну вищу освіту за спеціальністю «Бойове застосування та управління діями підрозділів (частин, з'єднань) авіації» та здобув кваліфікацію спеціаліста, офіцера військового управління тактичного рівня.

У 2022 році був зарахований до аспірантури ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» за спеціальністю 011 – Освітні, педагогічні науки.

Виконав акредитовану освітньо-наукову програму з галузі знань 01 – Освіта/Педагогіка, за спеціальністю 011 – Освітні, педагогічні науки.

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом № 48-ОД Вченої ради ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (м. Лубни, Полтавської обл.) від «27» березня 2026 року № 9, у складі:

Голови разової

спеціалізованої вченої ради – **Людмили БУТЕНКО**, доктора педагогічних наук, професора, завідувача кафедри педагогіки, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

Рецензентів –

Світлани ШЕХАВЦОВОЇ, доктора педагогічних наук, професора, професора кафедри педагогіки, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»;

Вікторії ШВИРКИ, кандидата педагогічних наук, доцента, доцента кафедри педагогіки, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

Офіційних опонентів –

Олени МАТВИЄНКО, доктора педагогічних наук, професора, завідувача кафедри початкової освіти та інноваційної педагогіки, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова;

• **Тетяни СОБЧЕНКО**, доктора педагогічних наук, професора, професора кафедри освітології та інноваційної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди

на засіданні «27» травня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 01 – Освіта/Педагогіка **Ігорю Ковалевському** на підставі публічного захисту дисертації «Формування професійної мотивації в майбутніх менеджерів у процесі вивчення фахових дисциплін» за спеціальністю 011 – Освітні, педагогічні науки.

Дисертацію виконано в ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (м. Лубни Полтавської обл.), Міністерство освіти і науки України.

Науковий керівник – **Сергій МАМИЧЕНКО**, доктор філософії, доцент, доцент кафедри педагогіки, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису згідно вимог пункту 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами).

Здобувач має 9 публікацій, зокрема: 4 статті у наукових фахових виданнях України. 5 публікацій апробаційного характеру, серед них:

1. Мамиченко С., **Ковалевський І.** Педагогічні технологічні шляхи формування професійної мотивації до навчання майбутніх менеджерів у ЗВО. *Наукові інновації та передові технології*. 2024. № 11(39). С. 1406–1416. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-11\(39\)-1406-1416](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-11(39)-1406-1416)

2. **Ковалевський І.** Методологічна основа структури професійної мотивації в майбутніх менеджерів у процесі професійної підготовки. *Професіоналізм педагога:*

3. **Ковалевський І.** Педагогічні умови формування професійної мотивації в майбутніх менеджерів у процесі вивчення фахових дисциплін. *Суспільство та національні інтереси*. 2025. № 2(23). С. 25–38. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1572-2025-12\(20\)-395-406](https://doi.org/10.52058/3041-1572-2025-12(20)-395-406)

4. **Ковалевський І.** Розвиток здатності до професійного самомотивування в майбутніх менеджерів як ключова педагогічна умова професійної підготовки. *Перспективи та інновації науки*. 2025. № 12(58). С. 915–925. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-12\(58\)-915-925](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-12(58)-915-925)

У дискусії взяли участь (голова, рецензенти, офіційні опоненти, інші присутні) та висловили зауваження:

Олена МАТВІЄНКО, офіційний опонент, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри початкової освіти та інноваційної педагогіки, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова:

1. У першому розділі, на с. 95 дисертації, у графічній моделі технології підготовки Розкриваючи зміст педагогічних умов формування професійної мотивації майбутніх менеджерів, автор обґрунтовує доцільність використання інтерактивних і тренінгових технологій, проте взаємозв'язок між окремими видами цих технологій та формуванням конкретних компонентів професійної мотивації (ціннісного, когнітивного, діяльнісного, рефлексивного) міг би бути представлений більш диференційовано і деталізовано.

2. У роботі здійснено аналіз зарубіжного досвіду професійної підготовки менеджерів, однак його порівняльний аспект, зокрема щодо впровадження ефективних мотиваційних стратегій у системі вищої освіти різних країн, доцільно було б подати більш системно, із чітким узагальненням можливостей його адаптації до вітчизняної освітньої практики.

3. Певного уточнення потребує понятійно-категоріальний апарат дослідження, зокрема співвідношення понять «професійна мотивація», «самомотивація» та «мотиваційна готовність», що дозволило б ще більш чітко окреслити межі досліджуваного феномену.

4. Враховуючи практичну спрямованість дослідження, доцільним було б ширше висвітлити можливості застосування запропонованих педагогічних умов і методичного забезпечення у системі післядипломної освіти та підвищення кваліфікації фахівців управлінської сфери.

5. Окремої уваги заслуговує питання довготривалого впливу сформованої професійної мотивації на подальшу професійну діяльність випускників, що могло б стати перспективним напрямом подальших наукових досліджень.

Тетяна СОБЧЕНКО, офіційний опонент, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди:

1. У першому розділі дисертаційної роботи автор здійснив ґрунтовний аналіз проблеми формування професійної мотивації майбутніх менеджерів у процесі вивчення фахових дисциплін, уточнив сутність базових понять дослідження та представив власне трактування поняття «професійна мотивація майбутніх менеджерів». Позитивним є звернення дисертанта до психологічних теорій мотивації, зокрема концепцій А.Маслоу, Ф.Герцберга та інших учених.

Водночас доцільним було б ширше представити сучасні зарубіжні концепції мотивації професійної діяльності менеджерів, зокрема в контексті цифрової економіки, розвитку soft skills, емоційного інтелекту та лідерства. Це дозволило б посилити теоретико-методологічне підґрунтя дослідження та більш ґрунтовно розкрити сучасні тенденції професійної підготовки майбутніх менеджерів.

2. Варто позитивно відмітити, що запропонована автором структура професійної мотивації майбутніх менеджерів охоплює особистісно-ціннісний, когнітивний, діяльнісний та рефлексивний компоненти. Автором також визначено критерії, показники та рівні сформованості професійної мотивації, що свідчить про цілісність наукового підходу до розв'язання поставленої проблеми.

Попри це вважаємо, що робота виграла б, якби автор більш детально обґрунтував взаємозв'язок між визначеними структурними компонентами професійної мотивації та

конкретними освітніми результатами майбутніх менеджерів. Зокрема, варто було б представити приклади того, як сформованість окремих компонентів професійної мотивації впливає на успішність професійної підготовки, розвиток управлінських компетентностей та професійну самореалізацію здобувачів освіти.

3. Окремо варто зазначити, що дисертація має виражену практичну спрямованість та актуалізує проблему професійної мотивації майбутніх менеджерів у сучасних умовах трансформації системи вищої освіти.

Водночас перспективним напрямом подальших наукових пошуків могло б стати дослідження впливу цифрових технологій, штучного інтелекту та цифрового освітнього середовища на формування професійної мотивації майбутніх менеджерів. Включення такого аспекту дозволило б розширити науковий контекст дослідження та окреслити перспективи модернізації професійної підготовки менеджерів відповідно до викликів цифрового суспільства.

4. Дисертаційна робота характеризується значною джерельною базою та ґрунтовним опрацюванням наукової літератури, що свідчить про належний рівень теоретичної підготовки здобувача. Водночас, на нашу думку, доцільним було б після кожного розділу подати окремий список використаних джерел, які безпосередньо використовувалися під час підготовки відповідного структурного компонента дослідження.

Такий підхід сприяв би підвищенню структурованості дисертаційної роботи, полегшив би сприйняття наукового апарату дослідження та дозволив би більш чітко простежити джерельну основу кожного розділу. Крім того, це надало б роботі більшої науково-методичної впорядкованості відповідно сучасних вимог до робіт такого характеру.

Світлана ШЕХОВЦОВА, рецензент, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»:

1. На думку дисертанта, подальшого розвитку набули уявлення про окремі теоретичні положення та методологічні засади формування професійної мотивації в майбутніх менеджерів у процесі вивчення фахових дисциплін в контексті наукових підходів (системного, соціологічного, психолого-педагогічного), автору варто було звернутися до положень компетентнісного підходу, оскільки на стор. 41 мова йдеться саме про компетентнісний підхід.

2. В кінці підрозділу 1.1. (стор. 40) подано два тлумачення ключового поняття дослідження «професійної мотивації майбутніх менеджерів», тому автору потрібно визначитися й залишити одно робоче поняття, якого він дотримується в межах дисертації.

3. Вважаємо за доцільним додати в фасилітаційну сесію «Портрет лідера» та вправу «Лідер у кризовій ситуації» залучити порівняльний аспект лідерів та менеджерів й зосередитися не стільки на лідерстві, скільки на менеджерському аспекті.

4. В межах експериментальної роботи було відібрано експерти за даними таблиці для участі в експериментальній роботі (стор.70), бажано представити їх подальшу участь в експерименті, оскільки вона не представлена.

5. Висновки потребують як якісного, так і кількісного підтвердження результатів педагогічного експерименту, що значно би покращило якість дисертаційної роботи, тому необхідно навести результати узагальнюючого характеру.

Вікторія ШВИРКА, рецензент, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»:

1. У підрозділі 1.1 дисертації представлено ґрунтовний аналіз наукових підходів до проблеми формування професійної мотивації майбутніх менеджерів. Разом з тим окремі положення теоретичного аналізу могли б бути подані більш узагальнено з чіткішим виокремленням авторської позиції щодо трактування ключових понять дослідження.

2. У першому розділі подано емпіричні аспекти вивчення проблеми професійної мотивації, однак доцільним було б більш детально охарактеризувати методичний інструментарій дослідження, зокрема процедуру добору респондентів, обґрунтування вибірки та особливості проведення діагностичних методик.

3. У дисертації представлено результати дослідження стану сформованості професійної мотивації майбутніх менеджерів. Водночас окремі результати діагностики

могли б бути подані у більш систематизованому вигляді (у формі узагальнювальних таблиць, порівняльних характеристик або схем), що сприяло б кращій наочності поданого матеріалу.

4. Аналіз отриманих результатів має переважно описовий характер. Доцільно було б посилити аналітичну складову дослідження шляхом більш глибокого інтерпретування отриманих даних та їх співвіднесення з результатами сучасних наукових досліджень у галузі професійної мотивації.

5. У другому розділі автор обґрунтовує педагогічні умови формування професійної мотивації майбутніх менеджерів у процесі вивчення фахових дисциплін. Разом з тим окремі аспекти їх практичної реалізації в освітньому процесі могли б бути висвітлені більш детально, зокрема через наведення конкретних прикладів організації навчальної діяльності студентів.

6. У другому розділі для реалізації третьої педагогічної умови запропоновано використання міні-лекцій як одного із засобів активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів та розвитку їхньої професійної мотивації. Водночас доцільно було б більш чітко розкрити методику їх проведення, структуру, а також показати їх відмінність від традиційних лекційних форм навчання.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» немає.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада ID 12805 присуджує Ігорю КОВАЛЕВСЬКОМУ ступінь доктора філософії з галузі знань 01 – Освіта/Педагогіка, за спеціальністю 011 – Освітні, педагогічні науки.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої вченої ради

Людмила БУТЕНКО

Підпис засвідчую

